

Főoldal > ... > Bírósági Eljárások > A Digitalizációról Szóló Rendelet – Tagállami Értesítések > Italy

A digitalizációról szóló rendelet – Tagállami értesítések

Tartalomszolgáltató:

Olaszország

Olaszország

Ez az oldal a tagállamok által az (EU) 2023/2844 rendelet alapján elküldött értesítésekkel kapcsolatban tartalmaz információkat.

1. A bíróságokkal vagy más hatóságokkal való kommunikációt szolgáló nemzeti informatikai portálok

Olaszország létrehozott és bevezetett egy olyan portált – a telematikai szolgáltatások portálját (*Portale dei Servizi Telematici - PST*) –, amely a felhasználók és a szakemberek számára lehetővé teszi a telematikai igazságügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést; a portál olyan linkeket tartalmaz, amelyek a polgári és büntetőügyekben folytatott kommunikációhoz szükséges egyéb forrásokra mutatnak, többek között az „online bíróságra” (*Tribunale Online*), amely lehetővé teszi a nemperes eljárásokban személyesen részt vevő személyek számára, hogy az eljárási iratokat és egyéb dokumentumokat elektronikus úton nyújtsák be anélkül, hogy azokat utólag papíron is be kellene nyújtani.

A PST egy nyilvános részből, valamint egy korlátozottan elérhető részből áll, amelyhez hitelesítés útján lehet hozzáférni; a hitelesítésre jelenleg intelligens kártyával [nemzeti szolgálati kártyával (*Carta Nazionale dei Servizi - CNS*), elektronikus személyazonosító igazolvánnyal (*Carta di Identità Elettronica - CIE*) vagy többcélú igazságügyi kártyával (AT-mintakártyával)] vagy az SPID-n, azaz az állami digitális személyazonosító rendszeren (*Sistema Pubblico di Identità Digitale*) keresztül van lehetőség.

2. A polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott videokonferenciákra vonatkozó nemzeti jogszabályok

Az alkalmazandó jogi keret

A pandémiás szükséghelyzet kezelése érdekében elfogadott vészhelyzeti intézkedéseket követően a polgári ügyekben állandó jelleggel elérhetővé vált a meghallgatások audiovizuális távkapcsolat útján történő lefolytatásának lehetősége (2022. október 10-i 149. sz. törvényerejű rendelet). A videokonferenciáról és annak szabályairól a polgári perrendtartás 127a. cikké rendelkezik (meghallgatás tartása audiovizuális kapcsolat útján), amely a következőképpen szól: „A bíróság úgy rendelkezhet, hogy a meghallgatást – ideértve a nyilvános meghallgatásokat is – távolról, audiovizuális kapcsolat útján kell megtartani, ha a meghallgatáson csak az ügyvédek, a felek, az ügyész és a bíróság munkáját segítő személyzet köteles részt venni. Az első bekezdésben említett intézkedésről a meghallgatás előtt legalább 15 nappal értesíteni kell a feleket. Az eljárásban részt vevő felek a távmeghallgatásról szóló értesítéstől számított öt napon belül kérelmezhetik a meghallgatás személyes részvétel mellett történő megtartását. A bíróság öt napon belül jogerős végzést hoz a kérelemről, melynek meghozatala során figyelembe veszi, hogy a felek jelenléte mennyire lenne hasznos és fontos a meghallgatáson megteendő lépések tekintetében, és akár úgy is határozhat, hogy a kérelmet benyújtó felek személyesen, a többi fél pedig audiovizuális kapcsolat útján vehet részt a meghallgatáson. Ez utóbbi felek azonban dönthetnek úgy is, hogy személyesen vesznek részt. Ha különösen sürgős esetről van szó – amelynek okaira a bíróságnak hivatkoznia kell az intézkedésben –, a második bekezdésben említett határidők lerövidíthetők.” Tehát az olasz

polgári eljárásokban a meghallgatás audiovizuális távkapcsolat – azaz videokonferencia – útján is lefolytatható, ha azon csak az ügyvédek, a felek, az ügyész és a bíróság munkáját segítő személyzet köteles részt venni, azaz ha nem kerül sor tanúk meghallgatására, mivel a tanúkat a bíróságnak minden esetben személyesen kell meghallgatnia. Ebből következik, hogy amikor az olasz bíróságok tanúkat hallgatnak meg, nincs lehetőség videokonferenciára. Az olasz nemzeti jog jelenleg nem tartalmaz kifejezett rendelkezést a videokonferencia határon átnyúló eljárásokban történő alkalmazásáról; ennek megfelelően nincs olyan kifejezett rendelkezés, amely lehetővé tenné vagy megtiltaná a fél vagy képviselője számára, hogy távolról vegyen részt a meghallgatáson, ha valamely másik tagállamban tartózkodik. A meghallgatás távolról történő lefolytatására vonatkozó eljárásokat a polgári törvénykönyv végrehajtási rendelkezéseinek 196-duodecies. cikke határozza meg, amely a következőképpen rendelkezik: „A törvénykönyv 127a. cikkében említett meghallgatást úgy kell megtartani, hogy az biztosítsa a kontradiktórius eljárás védelmét és a felek hatékony részvételét, valamint ha a meghallgatás nem nyilvános, annak bizalmas jellegét. Ilyen esetben alkalmazni kell a 84. cikket. A meghallgatásról készült jegyzőkönyvben rögzíteni kell a meghallgatás résztvevőinek személyazonosságára vonatkozó nyilatkozatokat, és a résztvevőknek biztosítaniuk kell, hogy illetéktelen személyek ne kapcsolódjanak be az eljárásba távolról, illetve ne tartózkodjanak azokon a helyszíneken, ahonnan a meghallgatás résztvevői bekapcsolódnak az eljárásba. A meghallgatás résztvevőinek a meghallgatás teljes időtartama alatt bekapcsolva kell tartaniuk a kamerájukat. A résztvevők nem rögzíthetik a meghallgatást. Minden szempontból az a helyiség minősül tárgyalóteremnek, ahonnan a bíró csatlakozik a meghallgatáshoz, és úgy kell tekinteni, hogy a meghallgatásra azon a bíróságon kerül sor, ahol az eljárás folyamatban van. Az Igazságügyi Minisztérium automatizált információs rendszerekért felelős főigazgatója intézkedéseket hoz a meghallgatás megtartásához szükséges távoli audiovizuális kapcsolatok, valamint a meghallgatás nyilvánosságát biztosító eszközök meghatározása és szabályozása érdekében.”

Ezeket az elsődleges jogszabályokat részletes végrehajtási szabályok kísérik, amelyek az Igazságügyi Minisztérium automatizált információs rendszerekért felelős főigazgatója által kiadott közigazgatási intézkedésekből állnak.

Az alábbiakban összefoglaljuk az e területre vonatkozó hatályos olasz jogi keret főbb jellemzőit.

1. Ki és mikor rendelheti el?

A bíróság úgy rendelkezhet, hogy a meghallgatást videokonferencia útján kell megtartani, ha a meghallgatáson csak az ügyvédek, a felek, az ügyész és a bíróság munkáját segítő személyzet köteles részt venni.

2. Kifogás

Bármely fél (feltéve, hogy nincs távol) kérelmezheti a meghallgatás személyes részvétel mellett történő megtartását. Miután mérlegelte, hogy a meghallgatáson teljesítendő kötelezettségekre tekintettel mennyire lenne hasznos és fontos a felek személyes megjelenése, a bíróság jogerős határozatban elrendelheti, hogy a meghallgatást személyesen vagy hibrid formában kell megtartani.

3. Kontradiktórius eljárás valós idejű kommunikáció útján

A videokonferencia útján történő meghallgatást úgy kell megtartani, hogy az biztosítsa a kontradiktórius eljárás védelmét és a felek hatékony részvételét, valamint ha a meghallgatás nem nyilvános, annak bizalmas jellegét.

4. Garanciák

A meghallgatásról készült jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell, hogy a résztvevők igazolták a személyazonosságukat, és hogy biztosítják, hogy illetéktelen személyek ne kapcsolódjanak be az eljárásba, valamint hogy ilyen személyek ne tartózkodjanak azokban a helyiségekben, ahonnan a résztvevők az eljárásba bekapcsolódnak. A résztvevőknek a meghallgatás teljes időtartama alatt bekapcsolva kell tartaniuk a kamerájukat, és a meghallgatást nem rögzíthetik.

5. A meghallgatások dematerializációja

Minden szempontból az a helyiség minősül tárgyalóteremnek, ahonnan a bíróság csatlakozik a meghallgatáshoz, és úgy kell tekinteni, hogy a meghallgatásra abban a bírósági hivatalban kerül sor, ahol az eljárás folyamatban van.

6. Díjak

A meghallgatásokon videokonferencia útján történő részvételért nem kell díjat fizetni az államnak.

Általános információk

A videokonferenciára vonatkozó, fent ismertetett jogszabályok a határokon átnyúló meghallgatásokra is vonatkoznak, kivéve, ha azt az uniós jogszabályok vagy nemzetközi egyezmények kizárják.

A polgári, a családjogi és a kereskedelmi jogi eljárásokban a videokonferencia a vonatkozó jogszabályokban meghatározott esetekben és keretek között alkalmazható.

A bírósághoz való hatékony és egyenlő hozzáféréshez való jognak, az eljárás kontradiktórius jellege tiszteletben tartásának, a fegyveregyenlőségnek, a bizonyítás és az érvelés lehetőségének, valamint a polgári eljárások méltányosságának a garantálása érdekében a jogszabályok kifejezetten előírják, hogy a videokonferencia útján történő meghallgatást úgy kell lefolytatni, hogy az biztosítsa a kontradiktórius eljárás védelmét és a felek hatékony részvételét, valamint - ha a meghallgatás nem nyilvános - annak bizalmas jellegét. A meghallgatásról készült jegyzőkönyv tartalmazza, hogy a résztvevők igazolták a személyazonosságukat, és hogy biztosítják, hogy illetéktelen személyek ne kapcsolódjanak be az eljárásba, valamint hogy ilyen személyek ne tartózkodjanak azokban a helyiségekben, ahonnan a résztvevők az eljárásba bekapcsolódnak.

A résztvevőknek a meghallgatás teljes időtartama alatt bekapcsolva kell tartaniuk a kamerájukat, és a meghallgatást nem rögzíthetik.

A meghallgatás úgy is megtartható, hogy azon valamennyi fél és a bíró is távolról, videokonferencia útján vesz részt. Ha a meghallgatás nyilvános, a bíróság hivatalvezetője közzéteszi a Teams alkalmazás által generált linket a bírósági hivatal intézményi honlapjának megfelelő részében, amely a nyilvános meghallgatásokon való távoli részvételhez szükséges linkeket jeleníti meg.

A közzétett link mellett az eljárás általános nyilvántartási számát is meg kell adni annak érdekében, hogy azt a harmadik felek pontosan azonosíthassák. A bíróság hivatalvezetője a nyilvános meghallgatás végén törli a linket a bíróság honlapjáról. A meghallgatáshoz egy aszimmetrikus kriptográfiai algoritmusokkal titkosított csatornán keresztül lehet csatlakozni.

Műszaki szempontok és interoperabilitás

Olaszországban a bíróságok és az idegenrendészeti fogdák rendelkeznek videokonferencia-berendezésekkel.

Különösen a következő eszközöket/platformokat használják a meghallgatások videokonferencia útján történő lebonyolításához:

- A testre szabott Avaya Equinoxot egy titkosított kommunikációs csatornán keresztül, amelyet az egységes igazságügyi hálózaton (Rete di Giustizia Unitaria) belül egy erre a célra kialakított telematikai hálózaton hoztak létre, amelyhez a műveleteket felügyelő vezérlőterem, valamint az igazságszolgáltatás infrastruktúrájának külön irányítási és kontrollrendszere tartozik, és amely számos büntetőbírósági tárgyalóteremben elérhető.
- Az Avaya Equinox rendszerrel még fel nem szerelt tárgyalótermek esetében a Microsoft Teams-et, igazgatási/irányítóközpont nélkül, az Európai Unió területén (Írországban és a Holland Királyságban) található, több-bérlős adatközpontok által biztosított hibrid, felhőalapú irányítási és ellenőrzési rendszeren keresztül, amely esetben az igazgatási feladatokat az Igazságügyi Minisztérium automatizált információs rendszerekért felelős főigazgatósága végzi, és kizárólag a főigazgatóság rendelkezik a munkamenet-naplók hozzáférési kulcsaival.

E rendszerek és a videokonferencia résztvevői által használt, a kapcsolódást lehetővé tevő szoftverek kompatibilitása biztosított. A Windows 10-et futtató eszközök eleve kompatibilisek a Microsoft Teams programmal;

az olasz virtuális/hibrid meghallgatásokon a Webcam Max Hub és az Innex Cube a leggyakrabban használt eszköz (a tárgyalóterem 90%-a ezeket használja). A hitelesített és kompatibilis eszközök valamennyi büntetőbírósági tárgyalóteremben rendelkezésre állnak; az Avaya Equinox Multi-Video Conferencing rendszert

úgy alakították ki, hogy kompatibilis legyen.

Annak érdekében, hogy a videokonferencia során az ülés valamennyi résztvevője – különösen a bíró – vizuálisan felismerhesse egymást, és hogy látható legyen a kérdést feltevő vagy nyilatkozatot tevő felszólaló, valamint ezzel egyidejűleg a hallgatók reakciói, a büntetőügyekhez kapcsolódó meghallgatásokon a webkameráknak egyszerre kell megjeleníteniük a tárgyalóteremben jelen lévő és a távolról csatlakozó bírákat és feleket annak érdekében, hogy a meghallgatás a lehető legjobban hasonlítson a személyes részvétellel megtartott meghallgatásokra.

Az olasz Igazságügyi Minisztérium hasonló szolgáltatás bevezetését tervezi a polgári meghallgatásokon is.

Azon résztvevők számára, akik nem beszélnek folyékonyan olaszul, az olasz jog szakemberek által nyújtott kétirányú tolmácsolást biztosít; további támogatásként automatikus és valós idejű fordítási és átírási eszközök is rendelkezésre állnak.

Az akadálymentesség javítása érdekében a büntetés-végrehajtási létesítmények egyes helyiségeiben a csökkent mozgásképességű vagy hallássérült személyek számára hallássegítő eszközök érhetőek el; emellett a Microsoft Teams és a Windows 10 is rendelkezik akadálymentesítési eszközökkel.

3. A büntetőügyekben folytatott videokonferenciákra vonatkozó nemzeti jogszabályok

1. Ki és mikor rendelheti el?

A videokonferencia alkalmazása a következő esetekben lehetséges:

- ha ahhoz a bíróság illetékességi területén kívül fogva tartott vagy őrizetben lévő személyek, illetve az óvintézkedések hatálya alatt álló személyek hozzájárulnak,
- ha a bíróságnak tanúk, szakértők és magánszemélyek meghallgatásáról kell intézkednie, a felek hozzájárulása függvényében,
- a bíróság hivatalból is alkalmazhatja, amikor fedett nyomozókat, informátorokat és a szóban forgó vagy ahhoz kapcsolódó bűncselekményekkel vádolt személyeket hallgat meg.

2. A videokonferencia helye – Távoli részvétel

A meghallgatás vagy a cselekmény a bíróság hatáskörébe tartozik. Egy vagy több személy azonban audiovizuális kapcsolaton keresztül távolról, egy másik bírósági hivatalból vagy az igazságügyi hatóság által meghatározott bűnügyi rendőrségi hivatalból, illetve – az igazságügyi hatóság engedélyével – más helyszínről is részt vehet.

A raboknak és a fogvatartottaknak, valamint az előzetes letartóztatásban lévő vagy a letartóztatást vagy őrizetbe vételt követően fogva tartott személyeknek abból a létesítményből kell csatlakozniuk, amelyben fogva tartják őket. Az ügyvédek az irodájukból vagy más megfelelő helyről csatlakoznak.

3. Kontradiktórius eljárás valós idejű kommunikáció útján

Az audiovizuális kapcsolatnak biztosítania kell a kontradiktórius eljárást és a felek hatékony részvételét a meghallgatáson, valamint azt is, hogy a különböző helyszíneken tartózkodó résztvevők egyidejűleg és ténylegesen láthassák és hallhassák egymást. A nyilvános meghallgatásokon megfelelő nyilvánosságot kell biztosítani.

4. Garanciák

A cselekményről vagy a meghallgatásról minden esetben audiovizuális felvételt kell készíteni. Az ügyvédek és helyetteseik azon joga, hogy az ügyfelük tartózkodási helyén jelen legyenek, minden esetben biztosított.

Az ügyvédek és helyetteseik azon joga, hogy a megfelelő technikai eszközök segítségével bizalmasan konzultáljanak egymással és az ügyfelekkel, minden esetben biztosított.

Főszabály szerint annak érdekében, hogy igazolja az érintett személyek személyazonosságát, és hogy

jegyzőkönyveket készítsen az eljárásról, a bíró vagy az ügyész munkáját segítő személyzet egy tagja azon a helyszínen tartózkodik, ahonnan az adott cselekményt végző vagy a meghallgatáson részt vevő személyek távolról kapcsolódnak.

Az adatátvitel integritásának és biztonságának biztosítása érdekében az Igazságügyi Minisztérium gondoskodik arról, hogy a bíróságokkal létesített telematikai kapcsolatok megfelelő kommunikációs hálózatokon vagy csatornákon keresztül valósuljanak meg.

5. Díjak

A meghallgatásokon videokonferencia útján történő részvételért nem kell díjat vagy illetéket fizetni az államnak.

6. Általános információk

A videokonferenciára vonatkozó, fent ismertetett jogszabályok a határokon átnyúló meghallgatásokra is vonatkoznak, kivéve, ha azt az uniós jogszabályok vagy nemzetközi egyezmények kizárják.

A büntetőeljárásokban a videokonferencia a vonatkozó jogszabályokban meghatározott esetekben és keretek között alkalmazható.

Kifejezett követelmény, hogy az audiovizuális kapcsolatnak biztosítania kell a kontradiktórium eljárást és a felek hatékony részvételét az adott cselekményben vagy meghallgatáson, valamint azt is, hogy a különböző helyszíneken tartózkodó résztvevők egyidejűleg és ténylegesen láthassák és hallhassák egymást. A nyilvános meghallgatásokon megfelelő nyilvánosságot kell biztosítani.

A résztvevőknek a meghallgatás teljes időtartama alatt bekapcsolva kell tartaniuk a kamerájukat, és a meghallgatást nem rögzíthetik.

A törvény garantálja a fél azon jogát, hogy a meghallgatás előtt és alatt ügyvédi segítséget vegyen igénybe; a meghallgatás során biztosított az ügyvéd és az ügyfél közötti bizalmas kommunikáció.

A Microsoft Teams-en tartott meghallgatások során a titoktartást melléktermék útján biztosítják. Az Avaya Equinox Multi-Video Conferencing útján megtartott meghallgatásokon a külön csatornát VoIP-rendszer segítségével biztosítják.

A nemzetközi jogsegély iránti megkeresések esetében a közcélú kapcsolt távbeszélő-hálózat vonalait használják, a külföldi hatóság által megadott hívószámon keresztül.

A meghallgatás nyilvánossága – a törvény által tiltott esetek kivételével – biztosított, mivel a meghallgatás során a bíró fizikailag minden esetben a nyilvánosság számára hozzáférhető tárgyalóteremben tartózkodik, és az audiovizuális rendszereket kizárólag az eljárásban részt vevő egyes felek távoli részvétele érdekében alkalmazzák.

Műszaki szempontok és interoperabilitás

Olaszországban a bíróságok és az idegenrendészeti fogdák rendelkeznek videokonferencia-berendezésekkel.

Különösen a következő eszközöket/platformokat használják a meghallgatások videokonferencia útján történő lebonyolításához:

- A testre szabott Avaya Equinoxot egy titkosított kommunikációs csatornán keresztül, amelyet az egységes igazságügyi hálózaton (Rete di Giustizia Unitaria) belül egy erre a célra kialakított telematikai hálózaton hoztak létre, amelyhez a műveleteket felügyelő vezérlőterem, valamint az igazságszolgáltatás infrastruktúrájának külön irányítási és kontrollrendszere tartozik, és amely számos büntetőbírósági tárgyalóteremben elérhető.
- Az Avaya Equinox rendszerrel még fel nem szerelt tárgyalóterem esetében a Microsoft Teams-et, igazgatási/irányítóközpont nélkül, az Európai Unió területén (Írországban és a Holland Királyságban) található, több-bérlős adatközpontok által biztosított hibrid, felhőalapú irányítási és ellenőrzési rendszeren keresztül, amely esetben az igazgatási feladatokat az Igazságügyi Minisztérium automatizált információs rendszereikért felelős főigazgatósága végzi, és kizárólag a főigazgatóság rendelkezik a munkamenet-

naplók hozzáférési kulcsaival.

E rendszerek és a videokonferencia résztvevői által használt, a kapcsolódást lehetővé tevő szoftverek kompatibilitása biztosított. A Windows 10-et futtató eszközök eleve kompatibilisek a Microsoft Teams programmal;

az olasz virtuális/hibrid meghallgatásokon a Webcam Max Hub és az Innex Cube a leggyakrabban használt eszköz (a tárgyalóterem 90%-a ezeket használja). A hitelesített és kompatibilis eszközök valamennyi büntetőbírószobai tárgyalóteremben rendelkezésre állnak; az Avaya Equinox Multi-Video Conferencing rendszert úgy alakították ki, hogy kompatibilis legyen.

Annak érdekében, hogy a videokonferencia során az ülés valamennyi résztvevője – különösen a bíró – vizuálisan felismerhesse egymást, és hogy látható legyen a kérdést feltevő vagy nyilatkozatot tevő felszólaló, valamint ezzel egyidejűleg a hallgatók reakciói, a büntetőügyekhez kapcsolódó meghallgatásokon a webkameráknak egyszerre kell megjeleníteniük a tárgyalóteremben jelen lévő és a távolról csatlakozó bírakat és feleket annak érdekében, hogy a meghallgatás a lehető legjobban hasonlítson a személyes részvétellel megtartott meghallgatásokra.

Azon résztvevők számára, akik nem beszélnek folyékonyan olaszul, az olasz jog szakemberek által nyújtott kétirányú tolmácsolást biztosít; további támogatásként automatikus és valós idejű fordítási és átírási eszközök is rendelkezésre állnak.

Az akadálymentesség javítása érdekében a büntetés-végrehajtási létesítmények egyes helyiségeiben a csökkent mozgásképességű vagy hallássérült személyek számára hallássegítő eszközök érhetők el; emellett a Microsoft Teams és a Windows 10 is rendelkezik akadálymentesítési eszközökkel.

A videokonferencia útján történő meghallgatást – a gyanúsítottak és a vádlottak kihallgatása esetében is – elsősorban a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról szóló, 2014. április 3-i 2014/41/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikke szabályozza, amely csak nyomozási célokból, azaz a gyanúsított vagy a vádlott nyilatkozatainak felvételével kapcsolatban rendelkezik a videokonferencia alkalmazásáról, tehát nem rendelkezik annak az eljárásban való pusztán részvétel érdekében történő használatáról. Ezenkívül a gyanúsítottnak vagy a vádlottnak hozzá kell járulnia a videokonferencia útján történő meghallgatáshoz. Az irányelv 24. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint e hozzájárulás hiányában az ENYH végrehajtása megtagadható.

Ami a nemzeti jog rendelkezéseit illeti, az általános szabályokat a büntetőeljárás törvénykönyv új IIa. címe tartalmazza, amelyet a 2022. október 10-i 150. sz. törvényerejű rendelet 8. cikkének (1) bekezdése illesztett be, és amely 2022. december 30-án lépett hatályba, a 2022. december 30-i 199. sz. törvény által módosított és törvénnyé átalakított, 2022. október 31-i 162. sz. törvényerejű rendelet 6. cikkének (1) bekezdésével a 150/2022. sz. törvényerejű rendeletbe beillesztett 99a. cikk (1) bekezdés alapján.

A 2024. március 19-i 31. sz. törvényerejű rendelettel bevezetett legújabb rendelkezések alapján ezt a kérdést jelenleg a büntetőeljárás törvénykönyv 133a. és 133b. cikke szabályozza, amelyek a következőképpen rendelkeznek:

133a. cikk. Általános rendelkezés

Ha az igazságügyi hatóság úgy rendelkezik, hogy egy adott cselekményt távolról kell elvégezni, vagy hogy egy vagy több félnek távolról kell részt vennie valamely cselekmény elvégzésében vagy valamely meghallgatáson, eltérő rendelkezés hiányában a 133b. cikk rendelkezéseit kell alkalmazni.

133b. cikk. A távoli részvételre vonatkozó eljárások és garanciák

- 1. Ha az igazságügyi hatóság úgy rendelkezik, hogy egy adott cselekményt távolról kell elvégezni, vagy hogy egy vagy több félnek távolról kell részt vennie valamely cselekmény elvégzésében vagy valamely meghallgatáson, indokolt végzést kell kiadnia. Ha a végzést nem a meghallgatáson hozzák meg, azt a cselekmény elvégzésének vagy a meghallgatásnak az időpontját meghatározó intézkedéssel együtt, legalább három nappal az adott időpont előtt kézbesítik a feleknek – kivéve a sürgős eseteket –, nem érintve annak szükségességét, hogy minden esetben biztosítani kell, hogy az ügyvéd gyakorolhassa a (7) bekezdésben említett jogait. A végzésről az érintett hatóságokat is értesíteni kell.*

2. Az (1) bekezdésben említett esetekben audiovizuális kapcsolatot kell létrehozni a tárgyalóterem vagy a bírósági hivatal és azon hely között, ahol az adott cselekményt távolról elvégző vagy a meghallgatáson távolról részt vevő személyek tartózkodnak. Az a hely, ahol az adott cselekményt távolról elvégző vagy a meghallgatáson távolról részt vevő személyek tartózkodnak, tárgyalóteremnek tekintendő.
3. Az audiovizuális kapcsolatnak biztosítania kell a kontradiktórius eljárást és a felek hatékony részvételét az adott cselekményben vagy a meghallgatáson, valamint azt is, hogy a különböző helyszíneken tartózkodó résztvevők egyidejűleg és ténylegesen láthassák és hallhassák egymást; ennek hiányában az adott cselekmény vagy a meghallgatás érvénytelennek minősül. Nyilvános meghallgatás esetén biztosítani kell a távolról végrehajtott cselekmények megfelelő nyilvánosságát. A cselekményről vagy a meghallgatásról minden esetben audiovizuális felvételt kell készíteni.
4. Az (5), (6) és (7) bekezdés sérelme nélkül, az adott cselekményt távolról elvégző vagy a meghallgatáson távolról részt vevő személyek az igazságügyi hatóság által kijelölt másik tárgyalóteremből vagy bűnügyi rendőrségi hivatalból csatlakoznak, annak ellenőrzését követően, hogy rendelkezésre állnak-e a megfelelő műszaki berendezések, és hogy teljesülnek-e az audiovizuális kapcsolatra vonatkozó logisztikai követelmények.
5. A raboknak és a fogvatartottaknak, valamint az előzetes letartóztatásban, illetve őrizetben vagy ideiglenes őrizetben lévő személyeknek a cselekmény távolról történő elvégzése vagy a meghallgatáson való távoli részvétel során abból a létesítményből kell csatlakozniuk, amelyben fogva tartják őket.
6. A felek meghallgatását követően az igazságügyi hatóság az adott cselekményt távolról elvégző vagy a meghallgatáson távolról részt vevő személyek számára engedélyezheti, hogy a (4) bekezdésben említett helytől eltérő helyszínről csatlakozzanak.
7. Az ügyvédek az irodájukból vagy más megfelelő helyről csatlakoznak. Az ügyvédek és helyetteseik azon joga, hogy az ügyfelük tartózkodási helyén jelen legyenek, minden esetben biztosított. Ezenkívül minden esetben biztosított az ügyvédek és helyetteseik azon joga, hogy a megfelelő technikai eszközök segítségével konzultáljanak egymással és az ügyfelekkel.
8. A (4) és (5) bekezdésben említett esetekben, valamint – az igazságügyi hatóság eltérő rendelkezése hiányában – a (6) bekezdésben említett esetben a bíróság vagy az ügyész munkáját segítő személyzet egy tagjának – aki a (4) bekezdés szerinti bíróságon szolgálatot teljesítő segítő személyzet tagjai közül választható ki – vagy egy bűnügyi rendőrtisztnek – aki lehetőleg a bűnügyi rendőrségi részlegek személyzetének tagja, és az adott időpontban nem vesz részt a vádlottal vagy a vádlottra vonatkozó tényállással kapcsolatos nyomozati vagy védelmi tevékenységben, valamint ilyen tevékenységben korábban sem vett részt – azon a helyszínen kell tartózkodnia, ahol az adott cselekményt távolról elvégző vagy a meghallgatáson távolról részt vevő személyek tartózkodnak, igazolnia kell az említett személyek személyazonosságát, és az elvégzett műveletekről a 136. cikknek megfelelően jegyzőkönyvet kell készítenie. A jegyzőkönyvben ezenkívül tanúsítani kell a (3) bekezdés első mondatában és a (7) bekezdés második és harmadik mondatában foglalt rendelkezések betartását, valamint rögzíteni kell a kihallgatás szabályszerűségének biztosítása érdekében tett óvintézkedéseket az érintett személy tartózkodási helye tekintetében, továbbá azt, hogy semmi nem akadályozza e személy jogainak gyakorlását.

A távoli részvételre vonatkozó további szabályokat az alábbi rendelkezések tartalmazzák.

Az előzetes nyomozási szakaszban a büntetőeljárás törvénykönyv 360. cikkének (3a.) bekezdése – amelyet a 2022. október 10-i 150. sz. törvényerejű rendelet 18. cikke (1) bekezdésének a) pontja vezetett be – úgy rendelkezik, hogy az ügyész engedélyezheti a nyomozás alá vont személynek, a bűncselekmény sértettjének, valamint az azt kérelmező ügyvédeknek és szakértő tanúknak, hogy távolról részt vegyenek a szakértők kirendelésében vagy a megismételhetetlen technikai vizsgálatokban.

A büntetőeljárás törvénykönyv 370. cikkének (1a) bekezdése szerint – amelyet a 2022. október 10-i 150. sz. törvényerejű rendelet 18. cikke (1) bekezdése d) pontjának 1. alpontja vezetett be – az ügyész úgy rendelkezhet, hogy a gyanúsított kihallgatását – a gyanúsított és annak ügyvédjének hozzájárulása függvényében – távolról kell lefolytatni, abban az esetben is, ha a kihallgatás lefolytatásával a bűnügyi rendőrséget bízták meg.

A bűnügyi rendőrség tevékenységeivel kapcsolatban a büntetőeljárás törvénykönyv 350. cikkének (4a) bekezdése – amelyet a 2022. október 10-i törvényerejű rendelet 17. cikke (1) bekezdésének b) pontja illesztett be – úgy rendelkezik, hogy a fent említett eset mellett a gyanúsított „nyomozás során történő kihallgatása” (*sommarie informazioni*) is lefolytatható távolról. Ezenkívül a jogszabály a következő esetekben kifejezetten rendelkezik a vádlott távoli részvételéről: a kényszerintézkedést elrendelő határozatok felülvizsgálata a büntetőeljárás törvénykönyv 309. cikkének (8a) bekezdése alapján; kiadatási eljárás keretében

történő kihallgatás a büntetőeljárás törvénykönyv 703. cikkének (2) bekezdése, illetve őrizetbe vétel esetén a büntetőeljárás törvénykönyv 717. cikkének (2) bekezdése alapján. A tárgyalási szakasszal kapcsolatban a büntetőeljárás törvénykönyv 496. cikkének (2a) bekezdése – amelyet a 2022. évi 150. sz. törvényerejű rendelet 30. cikke (1) bekezdésének g) pontja vezetett be – lehetővé teszi, hogy a tanúkat, a szakértőket, a technikai tanácsadókat, a kapcsolódó eljárások vádlottjait és a magánfeleket a bíróság kérelmére és a felek hozzájárulásával távolról hallgassák meg, kivéve, ha külön jogszabály másként rendelkezik.

A 2022. évi 150. sz. törvényerejű rendelet 23. cikke (1) bekezdésének h) pontja a további bizonyítékoknak az előkészítő ülést lefolytató bíró általi gyűjtésére vonatkozóan ezzel egyenértékű rendelkezést illesztett be a büntetőeljárás törvénykönyv 422. cikkének (2) bekezdésébe. A büntetőeljárás törvénykönyv 441. cikkének (6) bekezdésében szereplő hivatkozás értelmében ez a rendelkezés a gyorsított eljárásokra (*giudizio abbreviato*) is vonatkozik.

Ezenkívül a jogszabály a következő esetekben is kifejezetten rendelkezik az érintett személy távoli részvételéről: a felügyeleti eljárás során (a büntetőeljárás törvénykönyv 678. cikkének (3.2) bekezdése); a végrehajtási eljárás során (a büntetőeljárás törvénykönyv 666. cikkének (4) bekezdése).

Végül pedig ha a külföldön fogva tartott vádlott nem szállítható Olaszországba, a távoli részvételt a büntetőeljárás törvénykönyv 205b. cikke szabályozza, amelyet a 2001. október 5-i 367. sz. törvény 16. cikke vezetett be, és amelyet a 2022. október 10-i 150. sz. törvényerejű rendelet 41. cikke (1) bekezdése hh) pontjának 1. és 2. alpontja a 2022. október 31-i 162. sz. törvényerejű rendelet 6. cikke alapján 2022. december 30-i hatállyal módosított.

E cikk teljes szövege az alábbiakban olvasható.

205b. cikk. A külföldön fogva tartott vádlottak távolról történő részvétele a tárgyaláson.

1. *Ha azt nemzetközi megállapodások előírják, azok a külföldön fogva tartott vádlottak, akik nem szállíthatók Olaszországba, audiovizuális kapcsolaton keresztül vesznek részt a meghallgatáson, az érintett nemzetközi megállapodásban foglalt szabályokkal összhangban. Minden olyan kérdésben, amelyet a nemzetközi megállapodások nem szabályoznak kifejezetten, a büntetőeljárás törvénykönyv 133b. cikkét kell alkalmazni.*
2. *Nincs lehetőség audiovizuális kapcsolaton keresztül történő részvételre, ha a külföldi állam nem biztosítja, hogy az ügyvéd vagy annak helyettese jelen lehessen az érintett cselekmény elvégzésének helyszínén, vagy ha az ügyvéd vagy annak helyettese nem tud bizalmasan beszélni az ügyfelével.*
3. *A vádlottak akkor jogosultak tolmácsot igénybe venni, ha nem beszélnek a cselekmény elvégzésének helyén beszélt nyelvet vagy azt a nyelvet, amelyen kérdéseket tesznek fel nekik.*
4. *A vádlott külföldön történő fogva tartása nem eredményezheti a meghallgatás felfüggesztését vagy elhalasztását, ha a meghallgatáson való részvétel audiovizuális kapcsolaton keresztül is lehetséges, azonban ahhoz a vádlott nem járul hozzá, vagy megtagadja a részvételt. A büntetőeljárás törvénykönyv 420b. cikkének rendelkezései értelemszerűen alkalmazandók.*

A tanúk vagy a szakértők a nemzetközi megállapodásokban rögzített eljárások és feltételek szerint vehetnek részt a meghallgatáson audiovizuális kapcsolaton keresztül. A kifejezetten nem szabályozott kérdésekben a büntetőeljárás törvénykönyv 133b. cikkét kell értelemszerűen alkalmazni.

4. A polgári és a kereskedelmi ügyekben folytatott eljárások díjai

A rendelet értelmében az értesítési kötelezettség csak a rendelet I. és II. mellékletében említett eljárásokkal kapcsolatos információkra vonatkozik, pontosabban azokra az eljárásokra, amelyekben az európai elektronikus hozzáférési pont használható.

Az általános szabályokat azonban a 2002. május 30-i 115. sz. elnöki rendelet (a jogi költségekről szóló egységes szerkezetbe foglalt jogszabály) 9–18-a. cikke, valamint „a határon átnyúló vonatkozású jogviták esetén az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében az ilyen ügyekben alkalmazandó költségmentességre vonatkozó közös minimumszabályok megállapításáról szóló 2003/8/EK irányelv végrehajtásáról” szóló, 2005. május 27-i 116. sz. törvényerejű rendelet tartalmazza, amely egy másik jogalkotási aktust hajt végre.

Az olasz jogban a 115/2002. sz. elnöki rendelet (a jogi költségekről szóló egységes szerkezetbe foglalt jogszabály, a továbbiakban: TUSG) az alapvető jogszabályi forrás minden olyan jogi költség tekintetében, amelyet különböző jogcímenek a magánjogi feleknek kell viselniük annak érdekében, hogy polgári, kereskedelmi és büntetőügyekben hozzáférjenek az igazságszolgáltatáshoz (a költségmentesség eseteit kivéve; lásd a TUSG 8. cikkét).

Ennek megfelelően az említett elnöki rendelet tartalmazza azokat a szabályokat és utasításokat, amelyeket az (EU) 2023/2844 rendelet alkalmazásában közölni kell a felhasználókkal a nemzeti bíróságok előtti (köztük a határokon átnyúló) eljárásokban részt vevő feleket terhelő díjakra (költségtételekre) vonatkozóan.

A következő díjakról van szó:

eljárási illeték (*contributo unificato*) – a magánszemélyek által az Államkincstárnak fizetett átalányösszegű előleg – az értesítések kézbesítésének költségei – másolatok és igazolások díjai

(5) a bejegyzéshez kötött dokumentumok bejegyzési illetéke (1986. április 26-i 131. sz. elnöki rendelet).

Az eljárási illetéket „minden polgári eljárás – ideértve a fizetésektelenségi és a nemperes eljárásokat is –, valamint minden közigazgatási és adóügyi eljárás esetében meg kell fizetni, a 13. cikkben meghatározott összegben, a 10. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül” (a TUSG 9. cikke); az illetéket annak a félnek kell megfizetnie, aki keresetet indít, benyújtja a keresetlevelet, vagy kisajátításra irányuló végrehajtási eljárás keretében a lefoglalt vagyon felosztását vagy értékesítését kérelmezi (a TUSG 14. cikkének (1) bekezdése); a félnek az eredeti keresetlevélben előterjesztett kereseti kérelmében külön nyilatkoznia kell az eljárás polgári perrendtartás szerint – a kamatok figyelembevétele nélkül – meghatározott értékéről (a TUSG 14. cikkének (2) bekezdése); külön eljárási illetéket kell fizetnie annak a félnek, aki viszontkeresetet nyújt be, valamely alperesi pertárral szemben keresetet nyújt be, harmadik felet von be az eljárásba, vagy önként csatlakozik az eljáráshoz (a TUSG 14. cikkének (3) bekezdése); ha a kérelem módosítása vagy kiegészítése következtében megnő az ügy értéke, az eredeti eljárási illetéket ki kell egészíteni (a TUSG 14. cikkének (3) bekezdése). Ha az adott eljárásra nem alkalmazandók különös szabályok, az eljárási illeték összege a 13. cikk (1) bekezdésének a)–g) pontjában meghatározott összegnek felel meg, az ügy értékétől függően (azaz a követelés értékétől függően, akkor is, ha az nincs is meghatározva). Ezek az összegek azonban egyes eljárások esetében magasabbak vagy alacsonyabbak is lehetnek; ennek megfelelően a szóban forgó összegek a következő esetekben megnövekednek: fellebbezések („az eljárási illeték 50%-kal nő”), a Semmitőszék előtti eljárások („az eljárási illeték a kétszeresére nő”) és a 2003. június 27-i 168. sz. törvényerejű rendeletben említett szakosított tanácsok által lefolytatott eljárások („az eljárási illeték a kétszeresére nő”). Ezenkívül az ingatlan-végrehajtási eljárások esetében az eljárási illeték 278,00 EUR; egyéb végrehajtási eljárások esetében az eljárási illeték a felére csökken; a 2500 EUR-nál kisebb értékű ingókra vonatkozó végrehajtási eljárások esetében az eljárási illeték 43,00 EUR; a végrehajtással kapcsolatos ellentmondás illetéke 168,00 EUR; az illeték a felére csökken a polgári perrendtartás IV. könyvének I. címében említett különleges eljárások esetében – ideértve a fizetési meghagyásokkal szembeni ellentmondásokat és a csődöt megállapító ítéletekkel szembeni ellentmondásokat is –, valamint a magán- vagy a közsférában felmerülő egyéni munkaügyi viták esetében (kivéve az illetékfizetés alól teljes mértékben mentesülő jogvitákat); a csődeljárások esetében – amelyek a csődöt megállapító ítélet meghozatalától az eljárás lezárásáig tartanak – 851,00 EUR az eljárási illeték; azonban a csődeljárás során benyújtott követelésekért nem kell illetéket fizetni.

A TUSG 10. cikke különös mentességekről rendelkezik a nemzeti jogban; nem kell eljárási illetéket fizetni különösen a következő esetekben: a gyermektartásdíjra vonatkozó kifogásolási és ideiglenes intézkedés iránti eljárások esetében – a végrehajtási szakaszban sem –, valamint a gyermekeket érintő egyéb eljárások esetében; a cselekvőképesség megszüntetésével vagy korlátozásával, valamint a gondnok kijelölésével (*amministratore di sostegno*) kapcsolatos eljárások esetében; a távollét és a halál vélelmének megállapítására irányuló eljárások esetében; a gyermekekkel, a cselekvőképtelen személyekkel és a korlátozottan cselekvőképes személyekkel kapcsolatos nemperes eljárások esetében.

A magánszemélyek által a polgári eljárás során az Államkincstár részére befizetendő átalányösszegű előleg (a TUSG 30. cikke) a TUSG 30. cikkében előírt fix összegű díj (27,00 EUR), amelyet „az a fél köteles megfizetni, aki keresetet indít, benyújtja a keresetlevelet, vagy kisajátításra irányuló végrehajtási eljárás keretében a lefoglalt vagyon felosztását vagy értékesítését kérelmezi”.

A felek kérelmére történő iratkézbesítés díjai (a TUSG 32. és azt követő cikkei) az irat kézbesítésével megbízott

bírósági tisztviselők részére a felek által megfizetendő utazási költségekből és ellátmányból állnak; az egységes díj (*diritto unico*) összegét a TUSG 34. cikke, az utazási ellátmány összegét pedig a TUSG 35. cikke határozza meg.

A TUSG 40. cikkének (1) bekezdésében említett jogszabály elfogadásáig a másolatok és igazolások díjait a TUSG 266. és azt követő cikkei szabályozzák; ezeket a díjakat az ügyhöz tartozó iratok másolatainak vagy a bírósági hivataltól kért igazolásoknak a kiadásáért kell felszámítani; a TUSG 40. cikke szerint a papíralapú másolatok kiadásáért fizetendő díj összege legalább ötven százalékkal magasabb, mint az elektronikus másolatok kiadásának díja; a hitelesítetlen másolatért azonban nem kell fizetni, ha azt az ügy elektronikus irataiból az azokhoz való hozzáférésre jogosult személy kimentti; az ügyhöz tartozó iratok nem hiteles másolatainak kiadásáért fizetendő díjak összegét a TUSG 6. mellékletében található táblázat tartalmazza; az iratok hiteles másolatainak kiadásáért fizetendő díjak összegét a TUSG 7. mellékletében található táblázat tartalmazza; az iratok nem papíralapú másolatainak kiadásáért fizetendő díjak összegét a TUSG 8. mellékletében található táblázat tartalmazza; a papíralapú másolatok két napon belül történő kiadásáért – mind a hitelesített, mind a nem hitelesített másolatok esetében – a fizetendő díj a háromszorosára emelkedik (a TUSG 270. cikke); a másolatok és az igazolások díjait az Igazságügyi Minisztérium által a Gazdasági és Pénzügyminisztériummal egyetértésben meghozott intézkedés útján háromévente módosítják az ISTAT által mért, a fizikai és az irodai dolgozók családjaira vonatkozó fogyasztói árindex előző három évben bekövetkezett változása alapján (a TUSG 274. cikke); a szóban forgó összegeket jelenleg az Igazságügyi Minisztérium 2021. július 9-i rendelete határozza meg (amely az Olasz Köztársaság Hivatalos Közlönyének 2021. augusztus 3-i 184. számában került közzétételre).

Bejegyzési illetéket a 131/1986. sz. elnöki rendelet (a bejegyzési illetékről szóló egységes szerkezetbe foglalt jogszabály) 37. cikkében kifejezetten megemlített bírósági iratok és intézkedések esetében kell fizetni, amelyek a következők: „polgári jogvitákban az igazságügyi hatóságnak az eljárást vagy annak egy részét lezáró aktusai”, „az azonnal végrehajtható ideiglenes intézkedések”, valamint „a választottbírósági ítéletekkel kapcsolatos végrehajtási határozatok és a külföldi határozatok végrehajthatóságát megállapító határozatok”; ezekért az intézkedésekért akkor is illetéket kell fizetni, ha azokat a bejegyzés időpontjában már megtámadták, vagy még megtámadhatók. Azonban az illeték beszámítható vagy visszatéríthető, ha az intézkedéseket később jogerős ítéletben hatályon kívül helyezik; azokat a peren kívüli egyezségeket, amelyekben az államigazgatás félként szerepel, a jogerős ítélettel egyenértékűnek kell tekinteni. A bejegyzéshez kötött bírósági iratok tekintetében felszámítandó illeték összegét a bejegyzési illetékről szóló egységes szerkezetbe foglalt jogszabályhoz csatolt díjszabás 8. cikke határozza meg.

A fenti szabályok a következőkre is vonatkoznak:

- az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló 861/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó határon átnyúló jogviták, továbbá a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó határon átnyúló jogviták,
- az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló, 2013. június 12-i 606/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendelet, a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló (EU) 2016/1103 tanácsi rendelet, a bejegyzett élettársi kapcsolatok vagyoni jogi hatásaival kapcsolatos ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló (EU) 2016/1104 tanácsi rendelet, valamint a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló, 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet hatálya alá tartozó, az elismeréssel, a végrehajtással és

az elismerés megtagadásával kapcsolatos eljárások,

- a 4/2009/EK rendeletben (lásd fent) említett kivonatok, az európai öröklési bizonyítvány és a 650/2012/EU rendeletben (lásd fent), az 1215/2012/EU rendeletben (lásd fent), a 606/2013/EU rendeletben (lásd fent), az (EU) 2016/1103 rendeletben (lásd fent), az (EU) 2016/1104 rendeletben (lásd fent), valamint az (EU) 2019/1111 rendeletben (lásd fent) említett tanúsítványok kiadásával, kijavításával és visszavonásával kapcsolatos eljárások,
- a külföldi hitelezők által a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet 53. cikke szerint a fizetéseképtelenségi eljárásban előterjesztett követelések,
- a természetes vagy jogi személyek, illetve azok képviselői által a 4/2009/EK rendelet (lásd fent), valamint az (EU) 2019/1111 rendelet (lásd fent) szerinti központi hatóságokkal vagy a határon átnyúló vonatkozású jogviták esetén az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében az ilyen ügyekben alkalmazandó költségmentességre vonatkozó közös minimumszabályok megállapításáról szóló 2003/8/EK tanácsi irányelv IV. fejezete szerinti illetékes hatóságokkal folytatott kommunikáció.

A polgári és kereskedelmi ügyekben a tagállamközi követelésbehajtás megkönnyítése érdekében az ideiglenes számlazárolást elrendelő európai végzés eljárásának létrehozásáról szóló 655/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel kapcsolatban a TUSG 13. cikkének (6d) bekezdése külön szabályt tartalmaz, amely meghatározza az uniós rendelet hatálya alá tartozó különböző, határon átnyúló jogviták esetén fizetendő eljárási illeték összegét.

Ennek megfelelően „a polgári és kereskedelmi ügyekben a tagállamközi követelésbehajtás megkönnyítése érdekében az ideiglenes számlazárolást elrendelő európai végzés eljárásának létrehozásáról szóló, 2014. május 15-i 655/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben említett jogviták esetében a következő összegek alkalmazandók:

1. a 655/2014/EU rendelet 21. és 37. cikke szerinti eljárásokra vonatkozóan a 13. cikk (1) bekezdésének b) pontjában és (1a) bekezdésében meghatározott összegek;
2. a 655/2014/EU rendelet 8., 33. és 35. cikke szerinti eljárásokra vonatkozóan a 13. cikk (3) bekezdésében meghatározott összegek;
3. a 655/2014/EU rendelet 34. cikke szerinti eljárások esetében a 13. cikk (1) bekezdésében meghatározott összegek;
4. a 655/2014/EU rendelet 14. cikke szerinti eljárásokra vonatkozóan a 13. cikk (1d) bekezdésében meghatározott összegek”.

Ez nem érinti a megfelelő anyagi eszközökkel nem rendelkező felek lehetőségét a költségmentesség igénybevételére, amelyet a 115/2002. sz. elnöki rendelet (TUSG) III. része biztosít és szabályoz az alkotmány 24. cikkének (3) bekezdése alapján, amely szerint „megfelelő intézkedésekkel kell biztosítani, hogy a megfelelő anyagi eszközökkel nem rendelkező személyeknek lehetőségük legyen arra, hogy bármely bíróság előtt eljárjanak és védekezzenek”.

Pontosabban – a fent említetteknek megfelelően – a TUSG 8. cikke a következőképpen rendelkezik: „(1) Minden fél maga viseli az általa elvégzett és az általa kérelmezett eljárási cselekmények költségeit, valamint a jogszabályok vagy a bíróság rendelkezése alapján megelőlegezi az eljáráshoz szükséges cselekmények költségeit. (2) Ha a fél költségmentességre jogosult, a költségeket a jelen egységes szerkezetbe foglalt jogszabály III. részében foglalt rendelkezéseknek megfelelően az Államkincstár megelőlegezi, vagy a későbbi kifizetés céljából feljegyzi.”

A jogi költségekről szóló egységes szerkezetbe foglalt jogszabály 74. cikke úgy rendelkezik, hogy „a polgári, a közigazgatási, a számviteli, az adóügyi és a nemperes eljárásokban költségmentességet kell biztosítani a megfelelő anyagi eszközökkel nem rendelkező polgárok védelme érdekében, ha a kérelmek nem nyilvánvalóan megalapozatlanok”; a TUSG 75. cikke értelmében a költségmentesség az eljárás minden fokára és szakaszára, valamint az alapeljárásból eredő vagy ahhoz kapcsolódó valamennyi eljárásra kiterjed, függetlenül attól, hogy milyen módon kapcsolódik az alapeljáráshoz; a költségmentességre vonatkozó szabályok értelemszerűen alkalmazandók a végrehajtási szakaszra, a bírósági felülvizsgálatra, a perújítási eljárásra és a harmadik személyek jogorvoslatára, valamint a biztosítási vagy megelőző intézkedések alkalmazására vonatkozó eljárásokra és a felügyeleti bíróság (*tribunale di sorveglianza*) előtti eljárásokra is, feltéve, hogy az érintett személy köteles ügyvéd vagy szakértő tanú segítségét igénybe venni, vagy arra lehetősége van.

Azok a polgárok részesülnek költségmentességben, akik nem rendelkeznek megfelelő anyagi eszközökkel (a TUSG 74. cikke). A polgári eljárásokban ez a költségmentességhez való jog az ország területén jogszerűen tartózkodó külföldiek és a hontalanokat, valamint a gazdasági tevékenységet nem folytató nonprofit szervezeteket és egyesületeket is megilleti (a TUSG 119. cikke); az 1951. július 28-i genfi egyezményrel összhangban a menedékkérők is jogosultak költségmentességre, ha nem rendelkeznek megfelelő anyagi eszközökkel; az a külföldi állampolgár, akinek kiutasítási határozatot kézbesítettek, a bíróságon költségmentességben részesülhet (a TUSG 142. cikke). Csődvagyon esetében akkor járhat költségmentesség, ha nem áll rendelkezésre elegendő vagyon a bírósági illetékek fedezésére. Erről a TUSG 144. cikke rendelkezik: „(1) Ha azokban az eljárásokban, amelyekben valamely csődvagyon félként szerepel, az eljáró bíró olyan végzést hoz, amely igazolja az eljárás költségeinek fedezéséhez szükséges pénzeszközök hiányát, a csődvagyon az egységes szerkezetbe foglalt jogszabály e részében megállapított szabályok szerint és azok alkalmazásában költségmentességre jogosultnak tekintendő, kivéve a költségmentesség megadásával összeegyeztethetetlen szabályok tekintetében.”

A TUSG 76. cikke szerint „az a személy részesülhet költségmentességben, aki a személyi jövedelemadó szempontjából a legutolsó adóbevallása szerint legfeljebb 12 838,01 EUR adóköteles jövedelemmel rendelkezik”; A TUSG 77. cikke úgy rendelkezik, hogy a költségmentességhez való hozzáférés jövedelemhatárait kétfévente módosítani kell az ISTAT által közzétett fogyasztói árindexek változásai alapján.

A TUSG 76. cikkének (4c) bekezdése szerint „a bírósági eljárásban bármilyen minőségben részt vevő, kísérő nélküli külföldi kiskorúak jogosultak tájékoztatást kapni arról, hogy megbízhatnak egy általuk kiválasztott ügyvédet – többek között a kijelölt gyámjukon vagy az 1983. május 4-i 184. sz. törvény hatályos változatának 3. cikke (1) bekezdése szerint a szülői felelősséget gyakorló személyen keresztül –, és a hatályos jogszabályokkal összhangban az eljárás bármely fokán és szakaszában költségmentességben részesülhetnek”; a TUSG 76. cikke (4c) bekezdésének 1. pontja szerint „az alkalmazandó jövedelemküszöbötől függetlenül költségmentességre jogosultak azok a kiskorúak vagy azok az eltartott nagykorú gyermekek, akik az egyik szülőjüket azért veszítették el, mert a szülő házastársa (akkor is, ha különváltak vagy elváltak) vagy bejegyzett élettársa (akkor is, ha az élettársi kapcsolat már megszűnt), illetve egy olyan személy, aki az említett áldozattal érzelmi és tartós élettársi kapcsolatban állt a bűncselekmény elkövetésekor vagy azt megelőzően, meggyilkolta a szülőt. A jövedelemküszöb mellőzésére való jogosultság a vonatkozó büntetőeljárásra és a bűncselekményből eredő valamennyi polgári eljárásra kiterjed, ideértve a végrehajtási eljárásokat is”.

A költségmentesség igénybeviteléhez a jogosultnak az illetékes ügyvédi kamarához kell fordulnia (a TUSG 78. cikke); a kérelem az eljárás során, annak befejezése előtt bármikor benyújtható; a kérelemről az illetékes ügyvédi kamara (COA – *Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) dönt (a TUSG 126. cikke), de a végső szót az ügyben eljáró bíróság mondja ki (a TUSG 136. cikke).

A költségmentességet elutasító határozat ellen a TUSG 99. cikke szerint fellebbezés nyújtható be.

A költségmentességet visszavonó intézkedéssel szemben a TUSG 170. cikke alapján lehet kifogást emelni.

A költségmentességben részesülő személyek az ad hoc listákon szereplő ügyvédek közül ügyvédet választhatnak, és az eljárás valamennyi költsége alól mentesülnek (lásd a TUSG 131. cikkét).

Más szóval az állam fedezi azokat a költségeket, amelyeket egyébként a költségmentesség kedvezményezettje viselne, így például az ügyvédi díjakat, a szakértői díjakat és az egyéb eljárási költségeket (például a polgári eljárások eljárási illetékét, a másolatok és az igazolások díját vagy a bíróság kérésére történő iratkézbesítésért fizetendő átalányösszegű előlegeket).

5. Elektronikus fizetési módok

Az online fizetésekről szóló általános útmutató ([vademecum sui pagamenti telematici](#)) a telematikai szolgáltatások portálján (PST) érhető el.

Ezeket az online fizetési módokat az uniós tagállamok azon lakosai is használhatják, akik nem Olaszországban élnek, és nem rendelkeznek olaszországi bankban vagy postán vezetett számlával, mivel ezek a fizetési módok a „nem regisztrált” hitelkártya-tulajdonosok számára is elérhetők.

6. Értesítés a decentralizált informatikai rendszer korai használatáról

Az olasz állam jelenleg nem használja a decentralizált rendszert; azonban technikai intézkedések vannak folyamatban annak érdekében, hogy – észszerű időn belül, de legkésőbb az egyes tételekre vonatkozóan a rendeletben meghatározott határidőig – lehetővé váljon a decentralizált rendszer használata a II. melléklet 10. pontjában említett rendelet (a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról szóló, 2014. április 3-i 2014/41/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) és az I. melléklet 3. pontjában említett rendelet (az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) hatálya alá tartozó eszközök, valamint a 25. cikk végrehajtása érdekében az I. melléklet 10. pontjában említett eszköz (a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet) tekintetében.

7. Értesítés a videokonferencia polgári és kereskedelmi ügyekben történő korai használatáról

Olaszország a rendeletben meghatározott határidőn belül, a fent leírt eljárásokkal összhangban értékelni fogja a videokonferencia polgári és kereskedelmi ügyekben történő alkalmazásáról szóló 5. cikk végrehajthatóságát, bár már rendelkezik az előző bekezdésekben leírt jellemzőkkel rendelkező, megfelelő videokonferencia-rendszerekkel, amelyek jelenleg teljes mértékben megfelelnek a nemzeti szabályoknak.

8. Értesítés a videokonferencia bűnügyekben történő korai használatáról

Olaszország a rendeletben meghatározott határidőn belül, a fent leírt eljárásokkal összhangban értékelni fogja a videokonferencia büntetőügyekben történő alkalmazásáról szóló 6. cikk végrehajthatóságát, bár már rendelkezik az előző bekezdésekben leírt jellemzőkkel rendelkező, megfelelő videokonferencia-rendszerekkel, amelyek jelenleg teljes mértékben megfelelnek a nemzeti szabályoknak.

■ Last update: 09/04/2026

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.